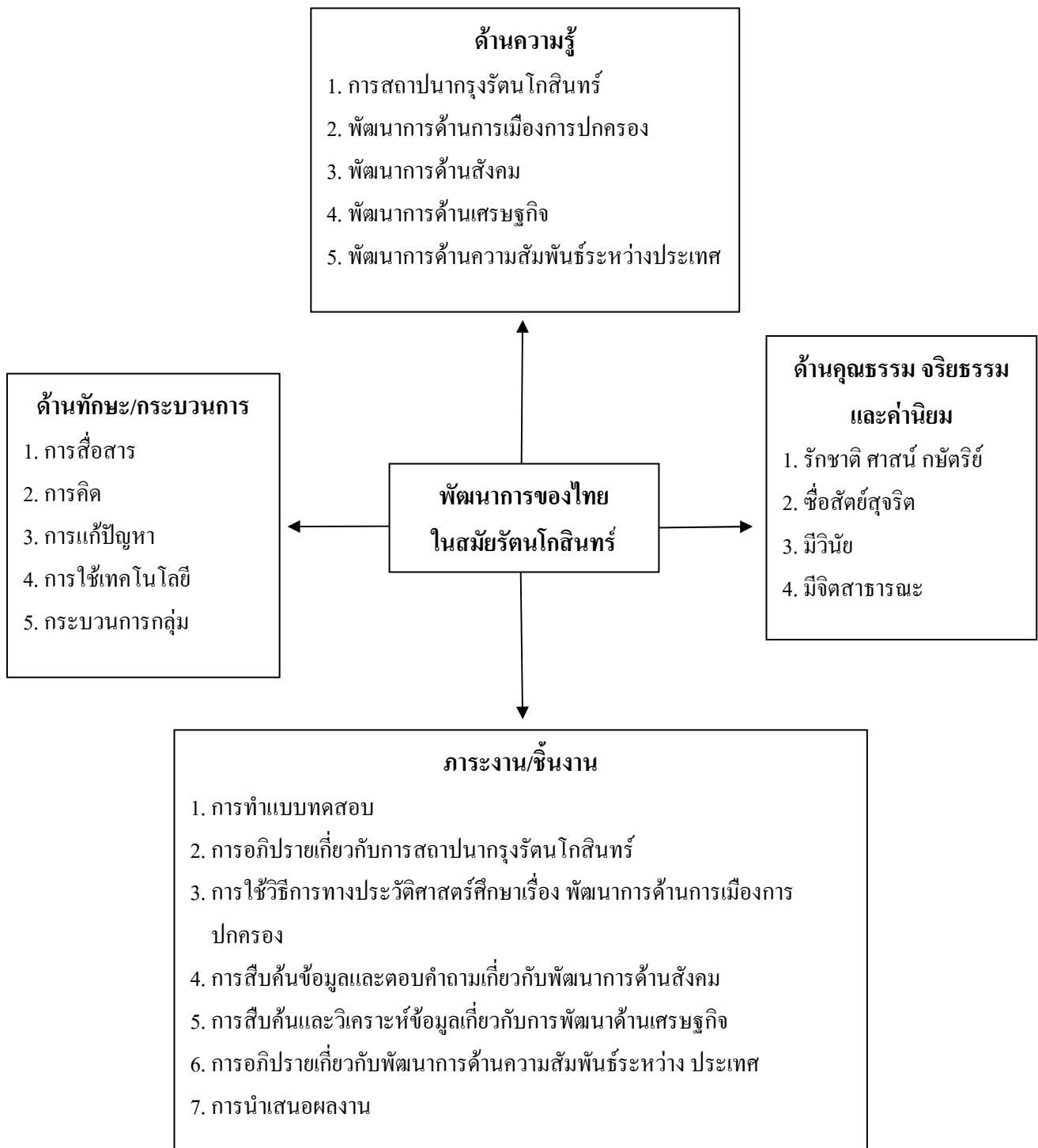

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

พัฒนาการของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ เวลา 8 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี 1. วิเคราะห์พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ในด้านต่าง ๆ (ส 4.3 ม. 3/1) 2. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ (ส 4.3 ม. 3/2)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... 1. เหตุผลในการย้ายราชธานี เช่น พระราชวังเดิมของกรุงธนบุรีมีอาณาเขตคับแคบ มีวัดชนาบอยู่ทั้ง 2 ด้าน คือ วัดแจ้งและวัดท้ายตลาด ทำให้ไม่สามารถขยายเขตพระราชวังให้กว้างขวางออกไปได้ อีกทั้งกรุงธนบุรีไม่เหมาะสมแก่ยุทธศาสตร์ เพราะมีแม่น้ำเจ้าพระยาผ่ากลาง เป็นเสมือนเมืองเอกแตก เมื่อใดที่ข้าศึกยกทัพมาตามลำน้ำก็สามารถเข้าถึงใจกลางเมืองได้โดยง่าย และทำเลที่ตั้งฝั่งตะวันออกของกรุงรัตนโกสินทร์เป็นท้องทุ่งโล่ง อีกทั้งยังมีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การทำนา มีแม่น้ำหลายสายไหลผ่านออกสู่ทะเลบริเวณอ่าวไทย ทำให้เป็นประโยชน์ต่อการติดต่อค้าขาย 2. พัฒนาด้านการเมืองการปกครองสมัยรัตนโกสินทร์แบ่งออกเป็น 3 ช่วง คือ สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น พ.ศ. 2325-2394 สมัยปรับปรุงประเทศให้ทันสมัย พ.ศ. 2394-2475 และสมัยประชาธิปไตย พ.ศ. 2475- ปัจจุบัน 3. สังคมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นยังคงแบ่งแยกชนชั้น จนกระทั่งสมัยรัชกาลที่ 5 มีการประกาศเลิกระบบไพร่และเลิกทาส ต่อมามีการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยทำให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพมากขึ้น 4. ภาพเศรษฐกิจสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นเป็นการ	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน 1. เพราะเหตุใดพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชจึงทรงย้ายราชธานีมายังกรุงรัตนโกสินทร์ 2. พัฒนาการด้านการเมืองการปกครองในสมัยรัตนโกสินทร์แบ่งออกเป็นกี่ช่วง อะไรบ้าง 3. สังคมและเศรษฐกิจไทยสมัยรัตนโกสินทร์เป็นอย่างไร 4. ปัจจัยสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์คืออะไร

<p>ผลิตเพื่อยังชีพ เมื่อมีการติดต่อกับชาติตะวันตก เศรษฐกิจไทยจึงขยายตัวขึ้น จนกระทั่งมีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ไทยจึงดำเนินนโยบาย เศรษฐกิจแบบทุนนิยมเสรี</p> <p>5. ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นมีการรักษาความมั่นคงของราชอาณาจักรโดยทำสงครามป้องกัน การรุกรานของพม่า หลังจากอาณาจักรมณฑล แล้ว ไทยจึงขยายอำนาจไปยังรัฐใกล้เคียง เช่น ล้านนา เขมร ลาว หัวเมืองมลายู ต่อมาเมื่อไทย เผชิญการคุกคามของลัทธิจักรวรรดินิยม จึงต้อง ดำเนินการทางการทูตเพื่อรักษาเอกราชไว้ อีกทั้ง ยังมีความจำเป็นในการติดต่อค้าขายเพื่อความมั่งคั่งของอาณาจักร จึงดำเนินการทางการทูตแบบ รัฐบาลการค้ากับจีน เพื่อสร้างรายได้แก่ อาณาจักร ก่อนจะขยายการติดต่อกับชาติตะวันตกที่เข้ามาติดต่อในสมัยต่อมา</p>	
<p>ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า...</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. คำสำคัญ ได้แก่ ผู้สำเร็จราชการแผ่นดิน ชาตินิยม คอมมิวนิสต์ กรมพระราชวังบวรสถานมงคล สังคายนา ลำมะโน รดราง มัชฌันนารี รัฐนิยม 2. พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก-มหาราชทรงขึ้นครองราชย์เป็นปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี และสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ใน พ.ศ. 2325 โดยทรงย้ายราชธานีจากฝั่งธนบุรี มายังกรุงเทพฯ เนื่องจากมีทำเลที่ตั้งและชัยภูมิที่เหมาะสมกว่ากรุงธนบุรี พระมหากษัตริย์แห่งราชอาณาจักรไทยทรงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างสรรค์ความเจริญรุ่งเรืองและความมั่นคงของชาติ และทรงประกอบพระราชกรณียกิจใหญ่น้อยเพื่อสร้างความมั่นคงให้อาณาจักร ทรงปกครองอาณาประชาราษฎร์ให้อยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุข และสร้างสรรค์ความเจริญรุ่งเรืองในด้านต่าง ๆ ให้เป็นมรดกตกทอด 	<p>ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบายการสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ 2. วิเคราะห์พัฒนาการด้านการเมืองการปกครอง 3. วิเคราะห์พัฒนาการด้านสังคมและเศรษฐกิจ 4. วิเคราะห์พัฒนาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

<p>มาจนปัจจุบัน ในสมัยรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชปราบดาภิเษกเป็นพระปฐมกษัตริย์แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ และทรงสถาปนาราชวงศ์จักรี เมื่อ พ.ศ. 2325 หลังจากนั้นพระมหากษัตริย์รัชกาลต่อ ๆ มาได้สืบสันตติวงศ์มาจนกระทั่งปัจจุบัน รวม 9 รัชกาล</p> <p>3. การปกครองในสมัยรัตนโกสินทร์มีการแบ่งออกเป็น 3 ช่วง คือ การเมืองการปกครองสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น พ.ศ. 2325–2394 ที่สำคัญ ได้แก่ รูปแบบการปกครอง กระบวนการยุติธรรม การเมืองการปกครองสมัยปรับปรุงประเทศให้ทันสมัย พ.ศ. 2394–2475 ที่สำคัญ ได้แก่ การปฏิรูปการปกครอง การปฏิรูปการบวนการยุติธรรม การปฏิรูปการทหารและตำรวจ และการเรียกร้องระบอบประชาธิปไตยในประเทศไทย การเมืองการปกครองสมัยประชาธิปไตย พ.ศ. 2475–ปัจจุบัน ที่สำคัญ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 วิฤตการณ์ทางการเมืองหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง การเมืองไทยหลังสงครามโลกครั้งที่ 2</p> <p>4. ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นยังแบ่งเป็นชนชั้นต่าง ๆ จนกระทั่งรัชกาลที่ 5 ทรงประกาศเลิกไพร่และทาส ทำให้ไพร่มีอิสระมากขึ้น และเมื่อเปลี่ยนการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยทำให้ประชาชนทั่วไปมีสิทธิเสรีภาพในทุก ๆ ด้าน</p> <p>5. สภาพเศรษฐกิจสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นเป็นการผลิตเพื่อยังชีพ ต่อมาเมื่อไทยมีการค้าขายกับชาติตะวันตกทำให้เศรษฐกิจไทยขยายตัวขึ้น จนกระทั่งภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ไทยดำเนินนโยบายเศรษฐกิจแบบทุนนิยมเสรี และได้ประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมาตั้งแต่ พ.ศ. 2504 ถึงปัจจุบัน</p> <p>6. สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นไทยทำสงครามกับ</p>	
--	--

<p>พม่าและเวียดนาม ส่วนล้านนา ลาว หัวเมืองมลายู และเขมรเป็นประเทศราชของไทย จนกระทั่งมหาอำนาจจักรวรรดินิยมขยายอิทธิพลเข้ามาในช่วงรัชกาลที่ 4 และรัชกาลที่ 5 ไทยจึงเสียดินแดนเหล่านี้ให้แก่อังกฤษและฝรั่งเศส ยกเว้นล้านนาและปัตตานีที่ยังอยู่ในความปกครองของไทย การเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ 1 มีผลดีต่อไทยทำให้สามารถแก้ไขสนธิสัญญาที่เสียเปรียบต่าง ๆ ได้เรื่อยมาจนหลัง พ.ศ. 2475 จึงสมบูรณ์ ปัจจุบันไทยดำเนินนโยบายต่างประเทศยึดหลักความเป็นกลางและมุ่งสร้างความช่วยเหลือกันเป็นหลัก</p>	
<p>ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง</p>	
<p>1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ</p> <p>1.1 อภิปรายเกี่ยวกับการสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์</p> <p>1.2 ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ศึกษาเรื่อง พัฒนาการด้านการเมืองการปกครอง</p> <p>1.3 สืบค้นข้อมูลและตอบคำถามเกี่ยวกับพัฒนาการด้านสังคม</p> <p>1.4 สืบค้นและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการด้านเศรษฐกิจ</p> <p>1.4 อภิปรายเกี่ยวกับพัฒนาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ</p>	
<p>2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p>	
<p>2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>1) การทดสอบ</p> <p>2) การตอบคำถาม</p> <p>3) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม</p> <p>4) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม</p> <p>5) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ</p>	<p>2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน</p> <p>2) แบบบันทึกคำถาม-คำตอบ</p> <p>3) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม</p> <p>4) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม</p> <p>5) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ</p>
<p>3. สิ่งที่ต้องประเมิน</p> <p>3.1 ความสามารถ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกรู้ใจของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง</p> <p>3.2 สมรรถนะสำคัญ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการ</p>	

<p>แก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี</p> <p>3.3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ</p>	
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 พัฒนาการด้านการเมืองการปกครอง	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 พัฒนาการด้านสังคมและเศรษฐกิจ	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 พัฒนาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	เวลา 2 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชทรงขึ้นครองราชย์เป็นปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี และสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ใน พ.ศ. 2325 โดยทรงย้ายราชธานีจากฝั่งธนบุรีมายังกรุงเทพฯ เนื่องจากมีทำเลที่ตั้งและชัยภูมิที่เหมาะสมกว่ากรุงธนบุรี

พระมหากษัตริย์แห่งราชอาณาจักรไทยทรงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างสรรค์ความเจริญรุ่งเรืองและความมั่นคงของชาติ และทรงประกอบพระราชกรณียกิจใหญ่น้อยเพื่อสร้างความมั่นคงให้อาณาจักร ทรงปกครองอาณาประชาราษฎร์ให้อยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุข และสร้างสรรค์ความเจริญรุ่งเรืองในด้านต่าง ๆ ให้เป็นมรดกตกทอดมาจนปัจจุบัน ในสมัยรัตนโกสินทร์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชปราบดาภิเษกเป็นพระปฐมกษัตริย์แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ และทรงสถาปนาราชวงศ์จักรี เมื่อ พ.ศ. 2325 หลังจากนั้นพระมหากษัตริย์รัชกาลต่อ ๆ มาได้สืบสานตติวงศ์มาจนกระทั่งปัจจุบัน รวม 9 รัชกาล

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ในด้านต่าง ๆ (ส 4.3 ม. 3/1)
- วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ (ส 4.3 ม. 3/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายความหมายและความสำคัญของการสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ได้ (K)
- เห็นคุณค่าและความสำคัญของการสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ (A)
- วิเคราะห์การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ได้อย่างถูกต้อง (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง การ สถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียน รู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

• การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์

1. การย้ายราชธานี
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของไทยสมัยรัตนโกสินทร์
3. บทบาทของพระมหากษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรีในการสร้างสรรค์ความเจริญและมั่นคงของชาติ

6. แนวทางการบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับการสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์
การงานอาชีพฯ	➡	ออกแบบการนำเสนอผลการอภิปรายในรูปแบบต่าง ๆ เช่น แผ่นใส PowerPoint
ศิลปะ	➡	ตกแต่งรูปแบบการนำเสนอผลการอภิปรายในรูปแบบต่าง ๆ เช่น แผ่นใส PowerPoint

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนโดยแจกแบบทดสอบให้นักเรียนทุกคน และให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✕ ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว
3. ครูให้นักเรียนดูพระบรมฉายาลักษณ์รัชกาลที่ 1 แล้วซักถามว่าบุคคลในภาพคือใครและมีความสำคัญต่อการสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์อย่างไร ครูสุ่มนักเรียน 3–4 คน อธิบายคำตอบให้เพื่อน ๆ ฟัง ครูกล่าวชมเชย แล้วสรุปเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาเกี่ยวกับการสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม โดยวิธีนับหมายเลข (1–4) เลือกเฉพาะเจาะจง หรือจับสลาก แล้วแต่ความเหมาะสม ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาจับสลากเลือกประเด็นการอภิปรายที่ครูได้กำหนดไว้ ได้แก่
 - 1) เพราะเหตุใดรัชกาลที่ 1 จึงประกอบพระราชพิธีราชาภิเษก
 - 2) ปัจจัยที่ทำให้รัชกาลที่ 1 ย้ายราชธานีคืออะไร
 - 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของไทยสมัยรัตนโกสินทร์มีอะไรบ้าง
 - 4) พระมหากษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรีแต่ละพระองค์มีบทบาทเด่นในการสร้างความเจริญและความมั่นคงของชาติในด้านใดบ้าง
5. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกประธาน เลขานุการจดบันทึก และผู้นำการอภิปราย จากนั้นให้แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเด็นการอภิปรายจากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม.3 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด และจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น เอกสารความรู้ อินเทอร์เน็ต สอบถามผู้รู้
6. หลังจากได้ข้อมูลเพียงพอแล้ว ครูให้นักเรียนมารวมกลุ่มกันที่ห้องประชุมหรือสนามหญ้าใต้ต้นไม้ นั่งแยกเป็นกลุ่มครึ่งวงกลม แต่ละกลุ่มนั่งห่างกันพอสมควร

7. ครูแจ้งวัตถุประสงค์การอภิปราย กฎ กติกา และเวลาในการอภิปราย จากนั้นให้แต่ละกลุ่มดำเนินการอภิปรายตามประเด็นและตามเวลาที่กำหนด โดยครูคอยเป็นผู้ดูแลและให้คำแนะนำในการอภิปรายให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย

8. ครูให้แต่ละกลุ่มสรุปและบันทึกผลการอภิปราย พร้อมทั้งเตรียมนำเสนอผลการอภิปรายในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น ภาพประกอบ แผนที่ความคิด แผ่นใส วิดิทัศน์ PowerPoint ในชั่วโมงต่อไป

9. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลการอภิปราย กลุ่มละ 5 นาที พร้อมเปิดโอกาสให้เพื่อนนักเรียนกลุ่มอื่นซักถามและวิจารณ์ผลงาน โดยปฏิบัติดังนี้

กลุ่มที่ 1 นำเสนอ กลุ่มที่ 2 วิจารณ์ผลงาน

กลุ่มที่ 2 นำเสนอ กลุ่มที่ 3 วิจารณ์ผลงาน

กลุ่มที่ 3 นำเสนอ กลุ่มที่ 4 วิจารณ์ผลงาน

กลุ่มที่ 4 นำเสนอ กลุ่มที่ 1 วิจารณ์ผลงาน

10. ในขณะปฏิบัติกิจกรรม ครูคอยให้คำแนะนำ คำติชม และสังเกตพฤติกรรมการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

11. เมื่อนำเสนอผลงานครบทุกกลุ่มแล้ว ครูให้นักเรียนดูวิดิทัศน์เกี่ยวกับการสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ จากนั้นร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้รับจากการอภิปรายและการดูวิดิทัศน์

12. ครูให้ความรู้เพิ่มเติมหรือความรู้เสริมว่า รายนามกษัตริย์ของประเทศสมาชิกอาเซียนในปัจจุบันคือ

1) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชของไทย

2) สมเด็จพระราชาธิบดี สุลต่านตวนกู อับดุล ฮาลิม มูอัซซัม ซาห์ของมาเลเซีย

3) พระบาทสมเด็จพระบรมนาถนโรดมสีหมุนีของกัมพูชา

4) สมเด็จพระราชาธิบดี ฮัจญ์ อัสซานัล โบล์กืออะห์ มูอิซซัดดินวัดเดาะห์ของบรูไนดารุสซาลาม

13. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนว่า พระราชกรณียกิจเกี่ยวกับโครงการในพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระ

พระอยู่หัวมีมากมายหลายโครงการ แต่โดยส่วนใหญ่แล้วเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการจัดการดินและน้ำ ดังนั้น

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงมีพระราชดำริเพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำ โดยการขุดสระกักเก็บน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง ซึ่งพระราชดำริดังกล่าวก่อให้เกิดทฤษฎีใหม่อันเป็นแนวคิดตามเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

13. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 1 เรื่อง การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ แล้วทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 3 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

14. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เรื่อง การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ ไปเผยแพร่ให้กับบุคคลอื่นได้รู้และเข้าใจ

ขั้นที่ 5 สรุป

15. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ โดยให้นักเรียนสรุปเป็นเรียงความ

8. กิจกรรมเสนอแนะ

• ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน สืบค้นข้อมูลเรื่อง การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็น

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2. พระบรมฉายาลักษณ์รัชกาลที่ 1
3. วิทัศน์เกี่ยวกับการสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์
4. ใบงานที่ 1 เรื่อง การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์
5. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
6. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

พัฒนาการด้านการเมืองการปกครอง

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

เวลา 2 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1. สาระสำคัญ

การปกครองในสมัยรัตนโกสินทร์มีการแบ่งออกเป็น 3 ช่วง คือ การเมืองการปกครองสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น พ.ศ. 2325–2394 ที่สำคัญ ได้แก่ รูปแบบการปกครอง กระบวนการยุติธรรม การเมืองการปกครองสมัยปรับปรุงประเทศให้ทันสมัย พ.ศ. 2394–2475 ที่สำคัญ ได้แก่ การปฏิรูปการปกครอง การปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม การปฏิรูปการทหารและตำรวจ และการเรียกร้องระบอบประชาธิปไตยในประเทศไทย การเมืองการปกครองสมัยประชาธิปไตย พ.ศ. 2475–ปัจจุบัน ที่สำคัญ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 วิกฤตการณ์ทางการเมืองหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง การเมืองไทยหลังสงครามโลกครั้งที่ 2

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ในด้านต่าง ๆ (ส 4.3 ม. 3/1)
- วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ (ส 4.3 ม. 3/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายพัฒนาการด้านการเมืองการปกครองได้ถูกต้อง (K)
- เห็นคุณค่าและความสำคัญของพัฒนาการด้านการเมืองการปกครอง (A)
- ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ศึกษาพัฒนาการด้านการเมืองการปกครองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง พัฒนาการด้านการเมือง การปกครอง 2. ตรวจสอบงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

• พัฒนาการด้านการเมืองการปกครอง

1. การเมืองการปกครองสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น พ.ศ. 2325–2394
2. การเมืองการปกครองสมัยปรับปรุงประเทศให้ทันสมัย พ.ศ. 2394–2475
3. การเมืองการปกครองสมัยประชาธิปไตย พ.ศ. 2475–ปัจจุบัน

6. แนวทางการบูรณาการ

- ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับพัฒนาการด้านการเมืองการปกครอง
- การงานอาชีพ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการด้านการเมืองการปกครองจากอินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับพัฒนาการด้านการเมืองการปกครอง โดยใช้แผนภูมิการเมืองการปกครองสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นประกอบการสนทนา
3. ครูสรุปการสนทนาแล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาเกี่ยวกับพัฒนาการด้านการเมืองการปกครอง

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูให้นักเรียนแต่ละคนศึกษาเนื้อหาเรื่อง พัฒนาการด้านการเมืองการปกครอง ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม.3 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด จากนั้นร่วมกันสืบค้นข้อมูลพัฒนาการด้านการเมืองการปกครองด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ โดยปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 เรื่องที่ศึกษา

ร่วมกันกำหนดหัวข้อหรือประเด็นปัญหาและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับพัฒนาการด้านการเมืองการปกครองให้สอดคล้องกับหัวข้อดังกล่าวข้างต้น

ขั้นที่ 2 การรวบรวมหลักฐาน

- 1) ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มย่อย กลุ่มละ 6–8 คน
- 2) ให้แต่ละกลุ่มบอกแหล่งที่ศึกษาและสืบค้นข้อมูล
- 3) ให้แต่ละกลุ่มดำเนินการรวบรวมหลักฐานตามที่ได้เตรียมการไว้

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบและประเมินคุณค่าของหลักฐาน

ให้แต่ละกลุ่มย่อยตรวจสอบและประเมินหลักฐานว่าเชื่อถือได้หรือไม่ เพราะอะไร และบันทึกผล

ขั้นที่ 4 การตีความหลักฐาน

ให้นักเรียนตีความจากหลักฐานที่รวบรวมได้ตามความเป็นจริง

ขั้นที่ 5 การเรียบเรียงและนำเสนอ

- 1) สมาชิกทุกคนในกลุ่มช่วยกันออกแบบวางแผนการนำเสนอผลการศึกษาและสืบค้นข้อมูลของกลุ่มต่อที่ประชุมหรือกลุ่มใหญ่ในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การอภิปราย การสนทนา การจัดนิทรรศการ

2) ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน เมื่อแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานจบแล้ว เพื่อนกลุ่มอื่นร่วมกันแสดงความคิดเห็นและช่วยกันตรวจสอบข้อมูล

3) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญและแนวคิดที่ได้จากการสืบค้นข้อมูลด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ในครั้งนี้

5. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 2 เรื่อง การเมืองการปกครองสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น และใบงานที่ 3 เรื่อง การเมืองการปกครองสมัยปรับปรุงประเทศให้ทันสมัย

6. ครูสนทนากับนักเรียนเรื่อง การเมืองการปกครองสมัยประชาธิปไตย พ.ศ. 2475–ปัจจุบัน

7. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มช่วยกันระดมสมองและวิเคราะห์ว่า อะไรเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครองใน พ.ศ. 2475 พร้อมยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น บันทึกผลลงในแบบบันทึกความรู้ และส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

8. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

9. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 4 เรื่อง พัฒนาการด้านการเมืองการปกครอง

10. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านการเมืองการปกครองในรูปแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 3 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 3 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

11. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เรื่อง พัฒนาการด้านการเมืองการปกครอง ไปเผยแพร่ให้กับผู้อื่น

ขั้นที่ 5 สรุป

12. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง พัฒนาการด้านการเมืองการปกครอง โดยให้นักเรียนสรุปลงในสมุด

8. กิจกรรมเสนอแนะ

• ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการด้านการเมืองการปกครอง จากนั้นนำมาจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แผนภูมิการเมืองการปกครองสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น
2. แบบบันทึกความรู้
3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
4. ใบงานที่ 2 เรื่อง การเมืองการปกครองสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น
5. ใบงานที่ 3 เรื่องการเมืองการปกครองสมัยปรับปรุงประเทศให้ทันสมัย
6. ใบงานที่ 4 เรื่อง พัฒนาการด้านการเมืองการปกครอง

7. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

8. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

พัฒนาการด้านสังคมและเศรษฐกิจ

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

สังคมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นยังคงแบ่งแยกชนชั้น จนกระทั่งรัชกาลที่ 5 ทรงประกาศเลิกระบบไพร่และทาส ทำให้ไพร่มีอิสระมากขึ้น และเมื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยทำให้ประชาชนทั่วไปมีสิทธิเสรีภาพในทุก ๆ ด้าน

เศรษฐกิจสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นเป็นการผลิตเพื่อยังชีพ ต่อมาเมื่อไทยมีการค้าขายกับชาติตะวันตกทำให้เศรษฐกิจไทยขยายตัวขึ้น จนกระทั่งภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ไทยดำเนินนโยบายเศรษฐกิจแบบทุนนิยมเสรี และได้ประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมาตั้งแต่ พ.ศ.2504 ถึงปัจจุบัน

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ในด้านต่าง ๆ (ส 4.3 ม. 3/1)
- วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์

(ส 4.3 ม. 3/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายพัฒนาการด้านสังคมและเศรษฐกิจได้ถูกต้อง (K)
- เห็นความสำคัญของพัฒนาการด้านสังคมและเศรษฐกิจ (A)
- สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการด้านสังคมและเศรษฐกิจได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง พัฒนาการด้านสังคม และเศรษฐกิจ 2. ตรวจสอบงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

1. พัฒนาการด้านสังคม
2. พัฒนาการด้านเศรษฐกิจ

6. แนวทางการบูรณาการ

- ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับพัฒนาการด้านสังคมและเศรษฐกิจ
 ภาษาอังกฤษ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการด้านสังคมและเศรษฐกิจจากอินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูนำภาพวัดพระศรีรัตนศาสดารามให้นักเรียนดู แล้วถามว่า ภาพนี้เกี่ยวข้องกับสังคมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นอย่างไร นักเรียนตอบและครูสรุป
3. ครูนำภาพการเพาะปลูกและการค้ามาให้นักเรียนดู แล้วซักถามนักเรียนว่ามีความเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจในสมัยใดอย่างไร ให้นักเรียนตอบ หลังจากนั้นครูอธิบายเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาเกี่ยวกับพัฒนาการด้านสังคมและเศรษฐกิจ

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

พัฒนาการด้านสังคม

4. ครูอธิบายเกี่ยวกับพัฒนาการด้านสังคมให้นักเรียนฟัง แล้วซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อธิบาย
5. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3 คน คละความสามารถและเพศ หลังจากนั้นให้สมาชิกภายในกลุ่มจับสลากเพื่อสืบค้นข้อมูลและศึกษาเรื่อง พัฒนาการด้านสังคม จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ในหัวข้อดังนี้
 - คนที่ 1 สังคมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น พ.ศ. 2325–2394
 - คนที่ 2 สังคมไทยสมัยการปรับปรุงประเทศให้ทันสมัย พ.ศ. 2394–2475
 - คนที่ 3 สังคมไทยสมัยประชาธิปไตย พ.ศ. 2475–ปัจจุบัน
 หลังจากนั้นให้สมาชิกแต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลและศึกษาจากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม.3 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด ห้องสมุด หรืออินเทอร์เน็ต
6. หลังจากสืบค้นข้อมูลและศึกษาจนเข้าใจดีแล้ว ให้สมาชิกแต่ละคนอธิบายในหัวข้อที่ตนศึกษามาให้เพื่อนในกลุ่มฟังจนครบทุกคน เพื่อเตรียมตัวตอบคำถามของครู
7. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแข่งขันกันตอบปัญหา โดยแจกแบบบันทึกคำถาม–คำตอบเรื่อง พัฒนาการด้านสังคม ให้แต่ละกลุ่ม แล้วให้สมาชิกแต่ละกลุ่มช่วยกันตอบคำถาม โดยเขียนคำตอบลงในแบบบันทึกคำถาม–คำตอบตัวอย่างคำถาม เช่น
 - 1) ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นมีการแบ่งชนชั้นทางสังคมอย่างไร
 - 2) เพราะเหตุใดรัชกาลที่ 5 จึงทรงยกเลิกระบบไพร่และระบบทาส
 - 3) หลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 สังคมไทยเป็นอย่างไร

8. ครูให้แต่ละกลุ่มส่งแบบบันทึกคำถาม-คำตอบ แล้วเฉลยคำตอบ พร้อมทั้งรวมคะแนนของแต่ละกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดเป็นผู้ชนะ

9. ครูให้รางวัลหรือกล่าวชมเชยกลุ่มที่ชนะ

10. ครูสรุปความรู้จากการแข่งขันตอบปัญหา

พัฒนาการด้านเศรษฐกิจ

11. ครูอธิบายเรื่อง พัฒนาการด้านเศรษฐกิจของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ แล้วสนทนากลุ่มนักเรียน เกี่ยวกับเรื่องที่อธิบาย

12. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม ครอบคลุมความสามารถและเพศ แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเพื่อจับสลากศึกษาเรื่อง พัฒนาการด้านเศรษฐกิจของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ กลุ่มละ 1 หัวข้อ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 สภาพเศรษฐกิจไทยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น พ.ศ. 2325–2398

กลุ่มที่ 2 สภาพเศรษฐกิจไทยหลังเปิดความสัมพันธ์กับชาติตะวันตก พ.ศ. 2398–2475

กลุ่มที่ 3 สภาพเศรษฐกิจไทยหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475–ปัจจุบัน

จากนั้นให้แต่ละกลุ่มศึกษาและสืบค้นข้อมูลจากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม.3 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด ห้างสมุด หรืออินเทอร์เน็ต ตามหัวข้อที่กำหนด

13. เมื่อศึกษาค้นคว้าและสืบค้นข้อมูลเสร็จแล้ว ให้แต่ละกลุ่มดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามหัวข้อที่กำหนด ในขณะที่กลุ่มดำเนินการอภิปราย ครูคอยสังเกตและกระตุ้นให้ทุกคนแสดงความคิดเห็นกันอย่างเต็มที่

14. ให้แต่ละกลุ่มสรุปบันทึกผลการวิเคราะห์ลงในแบบบันทึกผลการวิเคราะห์เรื่อง พัฒนาการด้านเศรษฐกิจของไทยสมัยรัตนโกสินทร์

15. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลการวิเคราะห์ต่อที่ประชุมหรือหน้าชั้นเรียน พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ฟังซักถาม ผู้วิเคราะห์ตอบคำถาม ครูคอยช่วยเหลือให้คำแนะนำ

16. ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของ นักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

17. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 5 เรื่อง พัฒนาการด้านเศรษฐกิจของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

18. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านสังคมและเศรษฐกิจในแบบฝึกทักษะ รายวิชา พื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 3 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

19. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาเรื่อง พัฒนาการด้านสังคมและเศรษฐกิจไปปฏิบัติ และเผยแพร่ความรู้ให้ผู้อื่นสามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง

ขั้นที่ 5 สรุป

20. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง พัฒนาการด้านสังคมและเศรษฐกิจ โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

พัฒนาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นไทยทำสงครามกับพม่าและเวียดนาม ส่วนล้านนา ลาว หัวเมืองมลายู และเขมร เป็นประเทศราชของไทย จนกระทั่งมหาอำนาจจักรวรรดินิยมขยายอิทธิพลเข้ามาในช่วงรัชกาลที่ 4 และรัชกาลที่ 5 ไทยจึงเสียดินแดนเหล่านี้ให้แก่อังกฤษและฝรั่งเศส ยกเว้นล้านนาและปัตตานีที่ยังอยู่ในความปกครองของไทย

การเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ 1 มีผลดีต่อไทยทำให้สามารถแก้ไขสนธิสัญญาที่เสียเปรียบต่าง ๆ ได้เรื่อยมา จนหลัง พ.ศ. 2475 จึงสมบูรณ์ ปัจจุบันไทยดำเนินนโยบายต่างประเทศยึดหลักความเป็นกลางและมุ่งสร้างความช่วยเหลือกันเป็นหลัก

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ในด้านต่าง ๆ (ส 4.3 ม. 3/1)
- วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์

(ส 4.3 ม. 3/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายพัฒนาการของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้ถูกต้อง (K)
- เห็นความสำคัญของพัฒนาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (A)
- สืบค้นข้อมูลและอภิปรายเรื่อง พัฒนาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง พัฒนาการ ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง ประเทศ 2. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม 3. ทดสอบหลังเรียน	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้าน การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- พัฒนาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
 1. ปัจจัยด้านความมั่นคงและรักษาเอกราชอธิปไตย
 2. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น
 3. ความสัมพันธ์กับชาติตะวันตกในสมัยจักรวรรดินิยม
 4. การเสียดินแดนของไทย
 5. การแก้ไขสนธิสัญญาเสียเปรียบ
 6. นโยบายต่างประเทศของไทยสมัยปัจจุบัน

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยรัตนโกสินทร์
ศิลปะ	➡	ออกแบบและตกแต่งแผนที่ความคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยรัตนโกสินทร์

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนดูแผนที่โลก แล้วถามนักเรียนว่า รู้จักประเทศอะไรบ้าง มีความเกี่ยวข้องกับประเทศไทยอย่างไร ให้นักเรียนตอบ หลังจากนั้นครูอธิบายเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาเกี่ยวกับพัฒนาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในประเด็นต่าง ๆ โดยใช้ข้อมูลจากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม.3 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เช่น
 - 1) ปัจจัยใดบ้างที่ทำให้ไทยมีความมั่นคงและรักษาเอกราชอธิปไตยไว้ได้
 - 2) จำเป็นหรือไม่ที่ต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
 - 3) ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านเป็นอย่างไร
 - 4) ชาติตะวันตกเข้ามามีความสัมพันธ์กับไทยเพื่ออะไร
 - 5) ไทยปรับตัวอย่างไรให้รอดพ้นจากลัทธิล่าอาณานิคม
 - 6) ไทยเสียดินแดนให้กับชาติใดบ้าง เพราะอะไรจึงเสียดินแดน
 - 7) เพราะเหตุใดไทยจึงได้แก้ไขสนธิสัญญาเสียเปรียบ
 - 8) ในปัจจุบันประเทศไทยดำเนินนโยบายต่างประเทศอย่างไร
4. ครูให้นักเรียนคู่มือที่สนเกี่ยวกับการกับการทูตและการค้ากับต่างประเทศ จากนั้นอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับต่างประเทศทำให้ไทยได้รับประโยชน์หลายอย่าง

5. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ตามความสมัครใจ และให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาจับสลากเลือกหัวข้อเพื่อศึกษาและอภิปรายดังนี้

- 1) ปัจจัยด้านความมั่นคงและรักษาเอกราชของไทย
- 2) ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น
- 3) ความสัมพันธ์กับชาติตะวันตกในสมัยจักรวรรดินิยม
- 4) การเสียดินแดนของไทย
- 5) การแก้ไขสนธิสัญญาเสียเปรียบ
- 6) นโยบายต่างประเทศของไทยสมัยปัจจุบัน

6. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าและนำความรู้ที่ได้มาสนทนาและอภิปรายร่วมกัน

7. นักเรียนแต่ละกลุ่มเตรียมนำเสนอผลงานในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การแสดงละคร การโต้ว่าที่ จากนั้นให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานตามเวลาที่กำหนด โดยเปิดโอกาสให้เพื่อนกลุ่มอื่นซักถามข้อสงสัย ตัวแทนกลุ่มตอบข้อสงสัย โดยครูคอยให้คำแนะนำเพิ่มเติมในสาระสำคัญและให้กำลังใจแก่กลุ่มที่นำเสนอผลงาน

8. เมื่อนำเสนอผลการอภิปรายครบทุกกลุ่มแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญของพัฒนาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

9. ในขณะปฏิบัติกิจกรรม ครูคอยสังเกตพฤติกรรมการทำงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

10. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 6 เรื่อง สรุปความสัมพันธ์กับชาติตะวันตก แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

11. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับพัฒนาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ในแบบฝึกทักษะ รายวิชา พื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 3 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

12. ครูให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศนำเสนอความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เพื่อเผยแพร่ความรู้

13. ครูให้นักเรียนออกแบบและตกแต่งแผนที่ความคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศให้สวยงาม

ขั้นที่ 5 สรุป

14. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง พัฒนาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยให้นักเรียนสรุปลงในแบบบันทึกความรู้

15. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน โดยแจกแบบทดสอบให้นักเรียนทุกคน แล้วให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✕ ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว จากนั้นตรวจให้คะแนน พร้อมเฉลยคำตอบของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. ครูให้นักเรียนศึกษาหรือสืบค้นข้อมูลเรื่อง พัฒนาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เพิ่มเติมจากที่เรียนมา
2. ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความสั้น ๆ ในหัวข้อ การดำเนินนโยบายต่างประเทศที่ดี แล้วนำมาเล่าให้เพื่อนฟังในชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แผนที่โลก
2. วิดีทัศน์เกี่ยวกับการกับการทูต การค้ากับต่างประเทศ
3. สลากเลือกหัวข้อเพื่อศึกษาและอภิปรายเกี่ยวกับพัฒนาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
4. ใบงานที่ 6 เรื่อง สรุปความสัมพันธ์กับชาติตะวันตก
5. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
6. แบบบันทึกความรู้
7. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____ / _____ / _____